

Ankestyrelsens brev til Københavns Kommune

Tilsynsudtalelse om Københavns Kommunes praksis for anbringelse af børn og unge i ikke-godkendte tilbud

29. januar 2026

J.nr. 25-70107

Indenrigs- og sundhedsministeren pålagde den 3. juli 2025 Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner at tage sagen om Københavns Kommunes praksis for anbringelse af børn og unge i ikke-godkendte tilbud op til behandling som led i tilsynet med kommunerne.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

Indenrigs- og Sundhedsministeriet henviste til en konkret sag om Københavns Kommunes anvendelse af et ikke-godkendt tilbud til en ung, hvor det kommunale tilsyn i Ankestyrelsen ikke havde fundet anledning til at foretage yderligere. Der var tale om en akutanbringelse af en 16-årig dreng i et ikke-godkendt tilbud.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedlagde desuden en artikel af 28. juni 2025 fra TV2. Artiklen beskriver en anden konkret sag om en 17-årig dreng, der som følge af en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet var anbragt på en sikret institution, men som den 1. april 2025 af Københavns Kommune blev flyttet til en lejlighed, hvor han havde sit eget værelse.

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Åbningstid - telefon:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-12.00

Tilsynet blev bedt om at undersøge Københavns Kommunes praksis for anbringelse af børn og unge i ikke-godkendte tilbud med henblik på at afgive en vejledende udtalelse efter lov om kommunernes styrelse § 50 eller at træffe afgørelse om anvendelse eller undladelse af anvendelse af sanktioner efter §§ 50 a – 50 d.

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at Københavns Kommune ikke længere handler i strid med reglerne i barnets lov om anbringelse af børn og unge i ikke-godkendte tilbud.

Vi har indledende noteret os, at Københavns Kommune har oplyst, at kommunen er bekendt med reglerne for brug af ikke-godkendte tilbud.

Vi lægger vægt på, at Københavns Kommune har udarbejdet dels en beskrivelse af arbejdsgangen ved valg af eksternt eller privat tilbud under anbringelse, dels en vejledning om midlertidig brug af ikke-godkendte tilbud. Begge dokumenter var vedlagt til os som dokumentation sammen med kommunens udtalelse. Dokumenterne indeholder efter tilsynets vurdering en beskrivelse af lovlig praksis.

Vi lægger også vægt på, at Københavns Kommune har oplyst, at kommunen har indført en praksis, hvor køb af eksterne tilbud, herunder i akut opståede situationer, skal godkendes af centerchefen. På baggrund af oplysningerne fra kommunen, lægger vi til grund, at centerchefen, i forbindelse med godkendelsen, skal kontrollere, at det valgte tilbud er godkendt af Socialtilsynet, og hvis det valgte tilbud ikke er godkendt af Socialtilsynet, påse, at anbringelsen sker i overensstemmelse med barnets lov § 12, stk. 3.

Vi lægger derudover vægt på, at Københavns Kommune i forhold til den konkrete sag om anbringelse på ikke-godkendt botilbud har iværksat tiltag, der skal sikre, at forvaltningen som udgangspunkt ikke benytter ikke-godkendte tilbud igen.

På den baggrund vurderer Ankestyrelsen, at Københavns Kommune ikke længere handler i strid med reglerne i barnets lov om anbringelse af børn og unge i ikke-godkendte tilbud.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk.

Vi har imidlertid, på baggrund af TV2's artikel fra den 28. juni 2025, besluttet at undersøge Københavns Kommunes praksis for anbringelse af mindreårige på blandt andet egne værelser efter barnets lov § 43, stk. 1, nr. 5, da ovenfor nævnte artikel handler om en 17-årig dreng, der af Københavns Kommune blev flyttet på eget værelse i en lejlighed i stedet for en sikret institution. Vi henviser til j.nr. 25-110831.

Københavns Kommune hører nærmere herom snarest.

Sagens oplysninger

Ankestyrelsens tilsyn bad den 12. august 2025 Københavns Kommune om en udtalelse.

Københavns Kommune sendte den 9. september 2025 en udtalelse.

Følgende fremgår af udtalelsen:

"I Socialforvaltningen i Københavns Kommune er der udarbejdet en arbejdsgang for anbringelser af børn og unge, som fastslår, at anbringelser som udgangspunkt skal ske på forvaltningens egne tilbud. Arbejdsgangen beskriver også, at der dog kan være situationer, hvor en ekstern/privat leverandør vurderes at være bedst egnet, fx hvis barnets eller den unges behov ikke vurderes at kunne imødekommes af egne tilbud, hvis der ikke er ledig kapacitet i egne tilbud, eller hvis anbringelsen af hensyn til barnets eller den unges sikkerhed skal ske langt fra barnets eller den unges netværk. I sådanne tilfælde skal de eksterne/private tilbud som udgangspunkt altid være godkendt af Socialtilsynet.

Socialforvaltningen blev efter flere pressehenvendelser i efteråret 2024 og vinteren 2025 imidlertid bekendt med fem tidligere anbringelsessager, hvor forvaltningen har anbragt børn og unge på ikke-godkendte tilbud. Forvaltningen kan hertil oplyse, at der i 2023 og 2024 blev anbragt i alt henholdsvis 937 og 918 børn og unge i Københavns Kommune.

Anbringelserne på de ikke-godkendte tilbud er sket i perioden maj 2023 – december 2024. I fire af sagerne blev Socialtilsynet ikke orienteret om anbringelserne, og i den sidste sag skete orienteringen mundtligt uden journalisering. I tre af sagerne varede anbringelserne desuden mere end de samlede seks uger, som Barnets Lov fastsætter for ophold på ikke-godkendte tilbud. De fem børn blev i løbet af ovennævnte periode flyttet til andre tilbud, der alle er godkendte, og har derfor ikke siden december 2024 opholdt sig på ikke-godkendte tilbud.

Socialforvaltningen har som følge af brugen af de ikke-godkendte tilbud revideret arbejdsgangen for køb af eksterne leverandører/private tilbud, som uddybes sidst i udtalelsen.

Derudover er der blevet udarbejdet en ny vejledning om midlertidig brug af ikke-godkendte tilbud på børne- og ungeområdet.

[...]

Opsummering og iværksatte tiltag

Socialforvaltningen har efter en gennemgang af akutanbringelsen beklaget de fejl, som er blevet begået. Socialforvaltningen har taget sagen meget alvorligt og iværksat tiltag, der skal sikre, at forvaltningen i udgangspunktet ikke benytter ikke-godkendte tilbud igen. Disse beskrives i næstkommende afsnit.

[...]

Københavns Kommunes nuværende praksis

Socialforvaltningen har gen revideret arbejdsgangen for brugen af eksterne tilbud/private leverandører til anbringelser samt udarbejdet en ny vejledning om brugen af ikke-godkendte tilbud til midlertidige anbringelser. Dette skal sikre, at anbringelserne sker efter de gældende regler.

Udgangspunktet er – som beskrevet indledningsvist - at indsatser på børne- og ungeområdet skal leveres af forvaltningens egne tilbud. Eksterne/private leverandører kan dog anvendes, hvis barnets eller den unges behov ikke kan imødekommes internt, hvis der mangler kapacitet, eller hvis sikkerhedshensyn gør en ekstern placering nødvendig.

Formålet med arbejdsgangen for anvendelsen af private eksterne/private leverandører er at sikre, at myndighed og udfører på børne- og ungeområdet har et fælles kendskab til de nødvendige sagstrin i situationer, hvor der inddrages et eksternt eller privat tilbud til en anbringelse af et barn eller en ung. Arbejdsgangen præciserer de procestrin, som myndighed og udfører skal gennemføre, før et sådant tilbud kan iværksættes. Arbejdsgangen er vedlagt som bilag 1.

Hvis der købes et eksternt tilbud, herunder i akut opståede situationer, skal købet godkendes af centerchefen for myndighed på børne- og ungeområdet, som har reference til direktionen i Socialforvaltningen. Revideringen af arbejdsgangen betyder, at centerchefen i forbindelse med godkendelsen af købet fremover skal kontrollere, hvorvidt den eksterne leverandør er godkendt af

Socialtilsynet. Sagsbehandlere og ledere skal dermed inden godkendelsen have undersøgt de eksterne leverandørers godkendelser på Tilbudsportalen.

Vejledning om midlertidig brug af ikke-godkendte tilbud

Socialforvaltningens praksis er som beskrevet oven, at anbringelser af børn og unge skal ske på forvaltningens egne tilbud, og at eksterne tilbud kun benyttes, når særlige forhold taler for det, og når de er godkendte af Socialtilsynet. Såfremt det helt undtagelsesvist er nødvendigt at anbringe et barn eller unge på et ikke-godkendt tilbud, skal den nye vejledning om midlertidig brug af ikke-godkendte tilbud følges. Vejledningen er vedlagt som bilag 2.

I vejledningen beskrives de regler, der gælder for midlertidige anbringelser i et tilbud, som ikke er godkendt af Socialtilsynet, samt de grundlæggende krav, der som udgangspunkt skal være opfyldt, for at forvaltningen kan anvende et sådant tilbud. Formålet er blandt andet at sikre, at ledere og sagsbehandlere husker, at Socialtilsynet skal orienteres, hvis der benyttes ikke-godkendte tilbud, herunder at tilsynet skal godkende, hvis den midlertidige anbringelse skal forlænges med yderligere tre uger.

Vejledningen beskriver desuden, hvilke tilbud der skal godkendes af Socialtilsynet, og hvilke tilbud forvaltningen selv skal godkende.

Afslutning

Afslutningsvist skal det bemærkes, at Socialforvaltningen har oplevet et stigende antal anbringelser af børn og unge og dermed udfordringer med kapaciteten på børne- og ungeområdet, herunder også i forbindelse med akutte anbringelser.

Der arbejdes derfor kontinuerligt med at finde løsninger på disse udfordringer. I forbindelse med budgetaftalen for 2026 i Københavns Kommune er der desuden afsat 588,5 mio. kr. i perioden 2026-2029 til køb af eksterne pladser for at nedbringe visitationslisten til botilbud.

Et af tiltagene har været en udvidelse af kapaciteten på nogle af forvaltningens egne børne- og ungehjem. Derudover er forvaltningen opmærksom på behovet for at tilpasse tilbudsviften, så den kan rumme den stigende kompleksitet i udfordringerne hos børn og unge.”

Københavns Kommune medsendte som bilag kommunens beskrivelse af arbejdsgangen for brug af eksternt eller privat tilbud under anbringelse samt kommunens vejledning om midlertidig brug af ikke-godkendte tilbud, begge dateret den 24. juli 2025.

Reglerne

Følgende fremgår af barnets lov § 12:

”§ 12. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter 1. pkt. ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Stk. 2. Tilbud omfattet af krav om godkendelse, jf. § 4 i lov om socialtilsyn, skal være godkendt af socialtilsynet for at kunne indgå i kommunens forsyning, jf. stk. 1.

Stk. 3. I tilfælde, hvor der er et akut behov for at placere et barn eller en ung og der ikke kan findes et egnet godkendt tilbud, jf. stk. 2, kan et tilbud dog i op til 3 uger indgå i den kommunale forsyning uden godkendelse. Socialtilsynet orienteres straks om anvendelsen af det ikkegodkendte tilbud og kan, når særlige grunde taler for det, træffe afgørelse om, at det ikkegodkendte tilbud kan anvendes i yderligere 3 uger.”

Barnets lov § 12, stk. 3 viderefører den tidligere bestemmelse i servicelovens § 4, stk. 4, som blev indsat i loven ved lovebekendtgørelse nr. 254 af 20. marts 2014.

Følgende fremgår af bemærkningerne til § 4, stk. 4 i forslag til lov om ændring af lov om social service L206 af 10. april 2013:

”Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at en kommune kan lade et ikke-godkendt tilbud indgå i den kommunale forsyning i op til 3 uger, hvis det ikke er muligt at finde en plads til borgeren i et godkendt tilbud. Det forudsættes således, at den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for indsatsen over for borgeren, jf. §§ 9 – 9 b i retssikkerhedsloven f.eks. har undersøgt på Tilbudsportalen, om der skulle være en egnet plads.

Bestemmelsens anvendelse er en mulighed for kommuner, som akut har behov for at placere f.eks. en meget udadreagerende borger i et tilbud, og hvor der enten er behov for at kommunen

opretter et særligt tilbud, som kan godkendes efter § 5 i lov om socialtilsyn, eller for, at der bliver en ledig plads i et eksisterende egnet tilbud. Det forudsættes således, at kommunen hurtigt går i gang med at finde en mere holdbar løsning.

Den visiterende kommune skal orientere socialtilsynet om anvendelsen af det ikke-godkendte tilbud, og socialtilsynet kan efterfølgende, hvis der foreligger særlige grunde, træffe afgørelse om, at det ikke-godkendte tilbud kan anvendes i yderligere 3 uger. Herefter skal den pågældende placeres i et godkendt tilbud. De særlige grunde kan f.eks. være, at etablering af et egnet tilbud er i gang, og at der er max 3 uger, til det kan tages i brug, eller at den ansvarlige kommunalbestyrelse ved med sikkerhed, at der inden for 3 uger, vil blive en ledig plads i et egnet, godkendt tilbud.”

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Når vi overvejer, om vi skal rejse en tilsynssag, har det også betydning, om sagen har aktuel betydning, og om kommunen har en forkert forståelse af lovgivningen.

Formålet med at rejse en tilsynssag vil typisk være at standse en aktuel ulovlig handling i kommunen. Hvis kommunen har rettet op eller er i gang med at rette op på de ulovlige forhold, vil tilsynet ofte afslutte sagen uden yderligere tiltag eller med opfølgning. Hvis kommunen ikke retter op, har tilsynet, hvis betingelserne herfor er opfyldt, forskellige reaktionsmuligheder. Kommunalbestyrelsen kan fx pålægges tvangsbøder, for at tvinge kommunen til at opfylde en handlepligt.

Venlig hilsen

Rikke Ellehauge

Kopi er sendt til:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Vi har anvendt:

Barnets lov, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 17. marts 2025 med senere ændringer

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 13 af 5. januar 2026

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 1129 af 22. september 2025

Reglernes fulde ordlyd findes på www.retsinformation.dk